

NORGES HØYESTERETT

Den 28. august 2006 avsa Høyesterett dom i

HR-2006-01481-A, (sak nr. 2006/127), sivil sak, anke,

Randi Nordvi
Terje Nordvi

(advokat Anne Cathrine Røed – til prøve)

mot

Astrid Gran
Helge Rasch

(advokat Ragnhild Hillestad – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Flock**: Saken gjelder spørsmålet om foreldelse av boligkjøpers krav på erstatning/prisavslag, jf. foreldelsesloven § 3 nr. 2, §10 nr. 1 og §15.
- (2) Astrid Gran og Helge Rasch kjøpte i 1997 en selveierleilighet i annen etasje i Kirkev. 11, Oslo, med overtakelse 1. juli. Huset er en laftet tømmerbygning oppført i 1898 i to etasjer, og med en ombygget loftsleilighet på toppen.
- (3) Blant annet som følge av lekkasjer besluttet de tre sameierne av eiendommen i 2000 å få lagt om taket. I tilknytning til dette arbeidet kom det for en dag at taket hadde store mangler som hadde ført til betydelige bygningskader. Saken for Høyesterett gjelder den del av kjøpernes krav på erstatning/prisavslag som knytter seg til råteskader i et utbygg mot nord.
- (4) Etter hvert som manglene ble oppdaget, reklamerte Gran og Rasch overfor Randi og Terje Nordvi, som de hadde kjøpt leiligheten av. Kjøperne krevde erstatning og etter hvert også prisavslag. Selgerne erkjente ikke ansvar, og forliksklage ble tatt ut 4. januar 2002. Etter at saken var henvist til retten, ble stevning til Oslo tingrett tatt ut 17. juli 2003.
- (5) I forliksklagen ble krevet erstatning med kr 144 027. Beløpet svarte til kjøpernes andel av omkostningene ved en takreparasjon som var foretatt i 2001. Om skadene i nordveggen heter det:

”Høsten 2001 ble det oppdaget råtesoppkader på eiendommens yttervegg. Skaden er besikket av Mycoteam AS, som har gitt råd for hvilke tiltak som må utføres. Foreløpige indikasjoner tyder på at eier av eiendommens snr. 1 vil påta seg ansvaret for skadeutbedringen.

Dersom kostnader påløper for klager, tas det forbehold om å bringe også dette forhold inn i saken. Det samme gjelder eventuell verdireduksjon av eiendommen som følge av mangelen.”

- (6) I stevningen ble opplyst at det var gitt pristilbud ”for nødvendig utskifting av laftekasse på nordvegg”, og det ble gjort krav på Gran og Raschs andel på 42 %. Det ble nedlagt påstand om dom for erstatning med kr 291 792, som inkluderte denne andelen. Ved et senere prosesskrift ble det krevet prisavslag i medhold av avhendingsloven § 4-12.
- (7) Oslo tingrett avsa 3. mars 2004 dom med slik domsslutning:
- ”1. Randi Nordvi og Terje Nordvi frifinnes.**
 - 2. Astrid Gran og Helge Rasch dømmes til in solidum å betale Randi Nordvi og Terje Nordvis saksomkostninger med 50 000 – femtitusen – kroner innen 2 uker etter forkynning av dommen med tillegg av renter etter lov om forsinket betaling § 3 fra forfall til betaling skjer.**
 - 3. Astrid Gran og Helge Rasch dømmes til å betale 24 480 – tjuefiretusenfirehundreogåtti – kroner til staten for godtgjørelse til meddommere innen 2 – to – uker etter forkynning av dommen, med tillegg av renter etter lov om forsinket betaling § 3 fra forfall til betaling skjer.”**
- (8) Tingretten kom til at kravet om prisavslag/erstatning for manglene vedrørende taket var foreldet. Retten fant at kjøperne i oktober 2000 på dette punkt hadde fått ”nødvendig kunnskap” om kravet mot selgerne. Tilleggsfristen på ett år i foreldelsesloven § 10 nr. 1 var dermed utløpt før forliksklagen ble tatt ut. De påståtte manglene ved nordveggen ble i kjøperens eiertid først oppdaget høsten 2001. Tingretten la her til grunn at kjøpernes krav ikke var tatt med i forliksklagen, og at det dermed var foreldet et år senere.
- (9) Rasch og Gran anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett, som 14. november 2005 avsa dom med slik domsslutning:
- ”1. Randi Nordvi og Terje Nordvi betaler in solidum til Astrid Gran og Helge Rasch 219 055 – tohundreogtrentusenogfemtifem – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum til betaling finner sted. Forsinkelsesrenten beregnes fra 1. juni 2001 for beløpet 108 020 – etthundreogåttetusenogtyve – kroner. Forsinkelsesrenten beregnes fra 2 – to – uker etter dommens forkynnelse for beløpet 111 035 – etthundreogellevetusenogtrentifem – kroner.**
 - 2. Hver av partene bærer sine omkostninger for tingrett og lagmannsrett.”**
- (10) Lagmannsretten fant det godtgjort at kjøperne fikk ”nødvendig kunnskap” mindre enn ett år forut for forliksklagen, og at klagen også avbrøt foreldelse av den del av kravet som gjaldt utbedring av nordveggen. Domsbeløpet i lagmannsrettens dom fremkom ved summering av erstatning for kjøpernes andel av omkostningene ved reparasjon av tak, kr 108 020, og prisavslag knyttet til beregnede utgifter ved reparasjon av nordveggen med kr 111 035.

- (11) Randi og Terje Nordvi har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens bevisvurdering og lovanvendelse. Ved Høyesteretts kjæremålsutvalgs kjennelse av 16. februar 2006 ble anken henvist til Høyesterett for spørsmålet om mangler i veggen, mens den for øvrig ble nektet fremmet.
- (12) For Høyesterett er saken begrenset til spørsmålet om kjøpernes krav knyttet til nordveggen er foreldet. Selgerne har således akseptert at det foreligger en mangel etter avhendingsloven og lagmannsrettens utmåling av det pengebeløp som kjøperne har krav på dersom kravet ikke er foreldet.
- (13) De ankende parter, *Randi og Terje Nordvi*, har i hovedtrekk gjort gjeldende:
- (14) Lagmannsretten har uriktig kommet til at foreldelsesfristen for kjøpernes mangelskrav knyttet til nordveggen ble avbrutt ved forliksklagen. Rettslige skritt for å avbryte foreldelse ble for dette kravet først tatt ved stevningen sommeren 2003, og da var ettårsfristen i foreldelsesloven § 10 nr. 1 for lengst utløpt.
- (15) Det må legges vekt på at det i forliksklagen bare ble tatt et *forbehold* om å bringe krav vedrørende ”råtesoppkader på eiendommens yttervegg” inn i saken, og dette ble ikke gjort før ved stevningen. Dermed ble ikke dette mangelskravet i forliksklagen identifisert som en del av tvistegjenstanden. Når påstanden i klagen bare omfattet betaling av de kr 144 027 som gjaldt takreparasjonen, bestyrker det inntrykket av at det for mangelskravet vedrørende nordveggen ikke gjennom forliksklagen ble tatt rettslige skritt som etter foreldelsesloven § 15 nr. 2 bokstav a avbrøt foreldelsen.
- (16) Hensyn til klarhet og notoritet er bærende ved utforming og anvendelse av regler om foreldelse. Disse hensyn tilsier at det bør vises varsomhet med å godta rettslige skritt med slike forbehold som fristavbrytende. En forliksklage og en stevning er en ensidig disposisjon fra saksøkerens side, og den rettsoppfatning som lagmannsretten legger til grunn, kan lett åpne for at foreldesspørsmål kan holdes i det uvisse. Selv om man skulle godta at en forliksklage med et slikt forbehold kan avbryte foreldelsesfristen, må det i alle fall være et vilkår at det krav som senere trekkes inn i saken, er identifisert i forliksklagen. Det er ikke tilfellet i den foreliggende sak. Først i stevningen ble krevet erstatning med kr 110 035 for stipulerte utgifter til utskifting av hele laftekassen på nordveggen, idet dette var nødvendig som følge av den svekkelse av stabilitet og bærestyrke som de provisoriske reparasjoner hadde forårsaket.
- (17) Dersom Høyesterett følger den ankende parts syn på spørsmålet om forbehold, har det ikke skjedd noe avbrudd av foreldelsesfristen ved at forliksklagen ble inngitt. Ankemotparten kan ikke høres med at kravet om prisavslag som følge av mangler ved nordveggen, er den samme fordring som det mangelskrav knyttet til taket som også ble fremsatt ved forliksklagen. Allerede den omstendighet at kjøperne fant grunn til å gi uttrykk for et forbehold vedrørende ”veggkravet”, viser at det er tale om to forskjellige krav.
- (18) Ved siden av at det rettslige grunnlaget er forskjellig – prisavslag etter avhendingsloven § 4-12 contra erstatning etter avhendingsloven § 4-14 – er det først og fremst grunn til å fremheve at de faktiske grunnlag for de to kravene er helt ulike. Det er således lite sannsynlig at den råte som ble fjernet rundt 1991 – da nordveggen ble reparert på en lite

fagmessig måte – har utviklet seg bare i løpet av de tre år som da var gått siden taket ble lagt i 1988. Videre dreier det seg om en annen mangel – manglende stabilitet og ikke råteskade. Hensynet til notoritet og til at foreldelsesreglene skal kunne virke effektivt, tilsier at det ikke skal meget til før et senere fremsatt krav ikke kan anses å være identisk med et krav hvor foreldelse allerede er avbrutt på et tidligere tidspunkt.

(19) Kjøpernes krav om erstatning utenfor kontrakt bygger på angivelige klanderverdige skadevoldende handlinger begått av Nordvi. Kravet må avvises fordi det ikke kan prøves av Høyesterett. Uansett er kravet både ubegrunnet og foreldet.

(20) Randi og Terje Nordvi har nedlagt slik påstand:

- ”1. **Kravet fra Astrid og Terje Gran om erstatning på grunnlag av ansvar utenfor kontrakt avvises.**
2. **Randi Nordvi og Terje Nordvi frifinnes for kravet på prisavslag for nordveggen stort kr. 111 035,- slik at betalingsforpliktelsen i pkt. 1 første setning i Borgarting lagmannsretts dom av 14. november 2005 reduseres til kr. 108 020,-. Pkt. 1 siste setning i dommen bortfaller.**
3. **Astrid Gran og Helge Rasch tilpliktes som solidarisk ansvarlige å betale Randi Nordvi og Terje Nordvis saksomkostninger for tingretten med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etterforsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall i tingrettens dom til betaling skjer.**
4. **Astrid Gran og Helge Rasch tilpliktes som solidarisk ansvarlige å betale Randi Nordvi og Terje Nordvis saksomkostninger for lagmannsretten innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum og med tillegg av avsavnsrente, fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.**
5. **Astrid Gran og Helge Rasch tilpliktes som solidarisk ansvarlige å betale Randi Nordvi og Terje Nordvis saksomkostninger for Høyesterett til det offentlige innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.**

Alternativ:

Som over, men slik at pkt. 1 utgår.”

(21) Ankemotpartene, *Astrid Gran og Helge Rasch*, har i hovedtrekk gjort gjeldende:

(22) Lagmannsrettens dom er korrekt både når det gjelder bevisbedømmelse og lovanvendelse.

(23) Lagmannsretten har således korrekt kommet til at ”takkravet” og ”veggkravet” er deler av den samme fordring. Det må her fremheves at lagmannsretten ut fra uttalelser fra bygningskyndige vitner la til grunn at skadene på veggen var forårsaket av feil og mangler ved yttertaket. For begge disse tapsposter gjaldt kjøpernes krav ”erstatning/prisavslag”, uten at det ble anført at disse alternative grunnlagene ville føre til et ulikt beløpsmessig resultat. Lagmannsretten bruker disse begrepene om hverandre.

(24) Det må antas at et eget nytt søksmål om ”veggkravet” ville blitt avvist etter bestemmelsene om litispensens i tvistemålsloven § 64. Dersom Høyesterett kommer til at ”veggkravet” ikke er samme krav som ”takkravet”, må forbeholdet i forliksklagen for

”veggkravet” ha fristavbrytende virkning etter foreldelsesloven § 15. Det vesentlige må være at kravet er individualisert, og loven krever ikke at det er angitt med et beløp.

- (25) Som et selvstendig grunnlag for ”veggkravet” gjøres gjeldende at Nordvi ved sitt eget forhold ved uaktsomhet har påført eller medvirket til å påføre den verneverdige bygningen skade, både på tak og i nordveggen. Et slikt krav foreldes i tilfelle etter foreldelsesloven § 9.
- (26) Astrid Gran og Helge Rasch har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Borgarting lagmannsretts dom, punkt 1, stadfestes så langt den er påanket.**
2. **Randi Nordvi og Terje Nordvi dømmes til å betale saksomkostninger for tingrett og lagmannsrett til Astrid Gran og Helge Rasch og for Høyesterett til det offentlige. For alle retter med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra utløpet av oppfylleelsesplikten til betaling skjer.”**
- (27) *Mitt syn på saken:*
- (28) Jeg er i likhet med lagmannsretten kommet til at det mangelskrav som omfattes av behandlingen for Høyesterett, ikke er foreldet.
- (29) Kravet har sin bakgrunn i den kontrakt som partene inngikk i 1997 om kjøp av en selveierleilighet. Mangelskravet er oppstått ved selgernes mislighold, og foreldelsesfristen begynte å løpe da eiendommen ble overtatt av kjøperne 1. juli 1997, jf. foreldelsesloven § 3 nr. 2. Etter foreldelsesloven § 2 er den alminnelige foreldelsesfristen 3 år. Ved utløpet av denne fristen var kjøperne ikke klar over de mangler ved eiendommen som senere ble påberopt. Det er ikke omtvistet at tilleggsfristen på ett år i foreldelsesloven § 10 nr. 1 ikke var utløpt på det tidspunkt forliksklagen ble inngitt 4. januar 2002. Da var det ikke gått ett år siden kjøperne hadde fått nødvendig kunnskap om de bygningsmessige forhold som ga grunnlag for å fremsette misligholdskrav etter avhendingsloven.
- (30) Lagmannsretten har vist til foreldelsesloven § 9 nr. 1 jf. 10 nr. 1. Kjøperne har i sammenheng med dette gjort gjeldende at selgeren Terje Nordvi ved egen klanderverdig adferd lenge før leiligheten ble solgt, har vært med på å påføre den fredede eiendommen skade ved ulike meget lite fagmessig utførte endringer og reparasjoner. Jeg nøyer meg med å bemerke at kjøperne åpenbart ikke kan fremsette noe erstatningskrav på et slikt grunnlag. Det er dermed ikke nødvendig å gå nærmere inn på bestemmelsen i foreldelsesloven § 9 om foreldelse av krav på skadeserstatning, hvorefter foreldelsesfristen på 3 år først begynner å løpe når skadelidte får nødvendig kunnskap. Jeg viser i den forbindelse til Krüger: ”Foreldelse av erstatningskrav i kontraktsforhold. Særlig om den ”skjulte foreldelse”” i Festskrift til Nils Nygaard side 135 flg. (side 145).
- (31) Det følger av foreldelsesloven § 15 nr. 1 og 2 at foreldelse blant annet avbrytes når fordringshaveren tar rettslige skritt mot skyldneren for å få dom, og at avbrudd da skjer ”ved forliksklage eller stevning, eller ved at krav om fordringen blir fremsatt under sak som er reist mellom partene”. I vår sak er det sentrale spørsmål om det krav som selgeren påstår er foreldet – ”veggkravet” – ble fremsatt ved forliksklagen 4. januar 2002.
- (32) I forliksklagen ble krevet ”erstatning for mangler” ved eiendommen. I den påfølgende redegjørelse for sakens bakgrunn opplyses om den tilstand som kom til syne da taket ble

avdekket i januar 2001, og som blant annet viste ”omfattende råteskader under platetaket”. I det beløp som ble krevet vedrørende mangler ved taket, var en av postene ”Faktura for utbedring råteskader”. I forliksklagen kommer deretter to avsnitt under overskriften ”Råtesopp-skader i laftet yttervegg”, som jeg har gjengitt innledningsvis.

- (33) Disse råtesopp-skadene var nærmere beskrevet i en rapport datert 15. august 2001 fra Mycoteam AS. Rapporten inneholdt ikke opplysninger om at skadene var forårsaket av lekkasjer fra taket. Kostnadene ved utbedring av skadene var ikke vurdert på det tidspunkt forliksklagen ble inngitt. Dette skjedde først ved et prisoverslag gitt av Tømrermester Kjetil Eriksen AS den 17. februar 2003. Overslaget baserte seg på full utskiftning av lafteskassen i utbygget på nordveggen. De 42 % som utgjorde kjøpernes sameieandel, beløp seg til kr 111 035.
- (34) I stevningen som ble inngitt halvannet år etter forliksklagen, i juli 2003, var dette beløpet – feilaktig angitt til kr 110 035 – tatt med i påstandsbeløpet sammen med ”takkravet” på kr 144 027 og et mangelskrav vedrørende røropplegg, som selgerne ble endelig frifunnet for ved tingrettens dom.
- (35) Et mangelskrav etter avhendingsloven kan lett omfatte en rekke ulike poster, både knyttet til omkostninger ved utbedring av mangler og til andre former for økonomisk tap. Ikke minst vil omkostninger til utbedring rent teoretisk kunne utgjøre et stort antall enkeltposter, alt avhengig av hvor detaljert kravet settes opp. Praktiske hensyn tilsier at hver enkelt post ikke kan anses som et særskilt krav ved bedømmelsen av spørsmålet om et krav omfattes av et fristavbrytende rettslig skritt som nevnt i foreldelsesloven § 15.
- (36) I en sak som den foreliggende, hvor en mangel ved taket har ført til at andre deler av huset er påført følgeskader, vil det – i alle fall hvis følgeskaden er nærliggende å regne med – være rimelig å bedømme det krav som er knyttet til denne mangelen med korresponderende følgeskader, som ett krav. Dette vil i så fall innebære at det ikke skal uttas ny forliksklage, eventuelt inngis ny stevning, dersom det underveis viser seg at enkeltposter kommer i tillegg eller forstørres. For vår sak vil dette i utgangspunktet føre til at foreldelsen både av det mangelskrav som knytter seg til omlegging av taket, og kravet vedrørende utbedring av skader i nordveggen forårsaket av lekkasjer fra taket, ble avbrutt ved den forliksklage hvor dette kravet ble fremsatt.
- (37) I dommen i Rt. 1998 side 1042 hadde saksøkeren under den skriftlige saksforberedelsen fremsatt et krav om tilbakesøkning etter aksjeloven § 12-8. Spørsmålet var blant annet om foreldelsesfristen for tilbakesøkningskravet ble avbrutt ved stevningen, hvor det bare ble fremsatt et erstatningskrav. Høyesterett uttalte at stevningen ville være fristavbrytende i den utstrekning det kunne sies å være identitet mellom det krav som ble reist der, og det krav som først senere ble fremmet. Dersom reglene om litispensens i tvistemålsloven § 64 stengte for nytt søksmål, ville det være en slik identitet, med fristavbrudd allerede ved stevningen.
- (38) Spørsmålet om identitet ble i denne dommen avgjort med utgangspunkt i sivilprosessens regler om hva som må anses som et nytt krav sammenliknet med et krav som allerede er brakt inn eller endog er rettskraftig avgjort av domstolene. Det skjer i slike tilfeller en totalbedømmelse av flere forhold, se Skoghøy: Tvistemål (2001) side 814 flg.

- (39) Etter min oppfatning viser en slik totalbedømmelse i den foreliggende sak at det krav om erstatning/prisavslag for råteskader på nordveggen som ble fremsatt ved stevningen, er det samme krav som det krav knyttet til tak/råte som ble presentert i forliksklagen. Begge kravene gjelder erstatning/prisavslag beregnet ut fra omkostningene ved å utbedre de mangler som det på forhånd var reklamert over. De interesser som de aktuelle bestemmelsene i avhendingsloven tar sikte på å beskytte, er i dette tilfelle rimeligvis de samme.
- (40) Jeg har allerede nevnt at kjøperne har angitt kravene som krav om erstatning/prisavslag. Lagmannsretten har for "takkravet" gitt erstatning for utbedringskostnadene etter avhendingsloven § 4-14, mens det er gitt et prisavslag etter samme lovs § 4-12 for "veggkravet" som er beregnet ut fra stipulerte omkostninger ved reparasjonen. Det er ikke redegjort nærmere for denne ulikheten i det rettslige grunnlaget.
- (41) Selgerne har vist til Rt. 2000 side 199 som støtte for det syn at det må dreie seg om to ulike krav. Problemstillingen i denne dommen var imidlertid noe annerledes. Høyesterett kom til at krav om erstatning etter avhendingsloven § 4-14 var et nytt krav i forhold til det krav om prisavslag som kjøperen tidligere hadde reist, jf. tvistemålsloven § 366. I vår sak har kjøperne angitt begge rettslige grunnlag for sine krav, og jeg kan heller ikke se at lagmannsrettens betegnelse av det ene kravet som erstatning og det andre som prisavslag innebærer noen realitet med hensyn til rettsfølgen. I begge tilfeller fastsettes som nevnt beløpet til omkostningene ved å få mangelen utbedret.
- (42) I motsetning til det som var tilfellet i dommen fra 2000, gjelder de to kravene to helt forskjellige tapsposter, idet "takkravet" kommer i tillegg til "veggkravet". Selgerne har her for Høyesterett fremhevet at nordveggen etter ulike utbedringer ikke lenger er råteskadet. Når det likevel er anbefalt å bygge opp tømmerkassen på ny, har dette sin årsak i at mange av lafteknutene er skåret over og fjernet i forbindelse med utbedring av råteskadene. Dermed har denne delen av konstruksjonen mistet nødvendig stabilitet. Selgerne har for øvrig bestridt at mangler ved det tak som er lagt i 1988, kan ha forårsaket de råteskader som i begynnelsen på 1990-tallet førte til at lafteknutene ble fjernet.
- (43) Til dette er å bemerke at lagmannsretten etter bevisførsel om manglenes karakter og årsak uttaler at skadene på nordveggen "består i at deler av tømmerkonstruksjonen, herunder lafteknuter, har vært sterkt angrepet av råte". Forsøk på utbedring før kjøpernes eiertid "har svekket veggen og fratatt laftekonstruksjonen nødvendig stabilitet". Lagmannsretten fant det "mest sannsynlig at også skadene på nordveggen må tilskrives de feil og mangler som ble avdekket på taket tidligere på året, og som har gitt store råtedannelser på tak og takutstikk på nordveggen". Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å fravike denne vurdering. Dermed bygger både "takkravet" og "veggkravet" i faktisk henseende på det samme utgangspunkt, nemlig det mangelfulle taket som førte til lekkasjer med påfølgende råteskader.
- (44) Jeg er etter dette kommet til at det er tale om det samme krav, og at selgerne følgelig ikke kan høres med at kravet er foreldet for den del som gjelder utbedringer av laftekassen på nordveggen.
- (45) Som nevnt inneholdt forliksklagen et forbehold om å bringe "veggkravet" inn i saken. Jeg kan ikke se at kjøperne ved dette har gitt avkall på å bringe inn et krav som uten forbeholdet allerede var brakt inn i saken gjennom "takkravet".

- (46) Forbeholdet ville ellers ha reist flere spørsmål for det tilfelle at ”veggkravet” ikke hadde blitt ansett som samme krav som ”takkravet”. På bakgrunn av prosedyren for Høyesterett finner jeg grunn til å uttale at hensynet til klarhet og effektivitet tilsier at et forbehold av den karakter vi finner i vår sak, ikke kan være tilstrekkelig til å avbryte foreldelse. Fordringshaveren kan da vanskelig sies å ha tatt ”rettslig skritt mot skyldneren for å få dom”, jf. foreldelsesloven § 15 nr. 1.
- (47) Anken har etter dette vært forgjeves, og hovedregelen i tvistemålsloven § 180 første ledd kommer til anvendelse. Astrid Gran og Helge Rasch har fri sakførsel for Høyesterett. Randi og Terje Nordvi må erstatte det offentlige ankemotpartenes saksomkostninger. Disse settes i overensstemmelse med prosessfullmektigens saksomkostningsoppgave til kr 78 990,50, som i sin helhet gjelder salær tillagt merverdiavgift.
- (48) Jeg finner ikke grunn til å gjøre noen endring i lagmannsrettens saksomkostningsavgjørelse.
- (49) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes så langt anken er tillatt fremmet for Høyesterett.
2. I saksomkostninger for Høyesterett betaler Randi og Terje Nordvi en for begge og begge for en til det offentlige 78 990,50 – syttiåttetusennihundreogtretti 50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.

- (50) Kst. dommer **Sverdrup:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (51) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (52) Dommer **Coward:** Likeså.
- (53) Dommer **Lund:** Likeså.

(54) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom stadfestes så langt anken er tillatt fremmet for Høyesterett.
2. I saksomkostninger for Høyesterett betaler Randi og Terje Nordvi en for begge og begge for en til det offentlige 78 990,50 – syttiåttetusennihundreogtretti 50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.

Riktig utskrift bekreftes: